

มันสำปะหลัง กับโอกาสในการเป็นพืชทางเลือก ในภาคใต้

ไพโรจน์ สุวรรณจินดา / สวพ.8
จิระ สุวรรณประเสริฐ / ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา

ยังจำได้ว่า หลายปีที่ผ่านมา มีโครงการลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญ เพราะมักจะมีปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากเรามีแหล่งระบายผลผลิตค่อนข้างจำกัด มาถึงวันนี้ คงจะแปลกใจว่าทำไมจึงคิดจะนำมันสำปะหลังมาปลูกในภาคใต้ คำตอบก็คงคล้ายๆ กับที่มีคนเคยถามว่าคนที่คิดนำยางพาราจากภาคใต้ไปปลูกในภาคอีสานครั้งแรกเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมานั้น คิดอย่างไรในขณะนั้น มาถึงวันนี้ คงจะได้คำตอบกันแล้วว่า เป็นการคิดนอกกรอบ มองไปข้างหน้า ซึ่งส่งผลดีต่อพี่น้องเกษตรกรภาคอีสานในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะการผลิตทางการเกษตร มีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ความต้องการใช้และการตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป มาถึงวันนี้ ยางพารากลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกพืชหนึ่งในภาคอีสาน แล้วทำไม มันสำปะหลังจะไม่มีโอกาสในการเป็นพืชทางเลือกอีกพืชหนึ่งของพี่น้องเกษตรกรในภาคใต้

ภายใต้สถานการณ์ปัญหาราคาน้ำมันปีโตรเลียมพุ่งสูงขึ้น ทุกประเทศมองหาแหล่งพลังงานทางเลือก พืชทดแทนพลังงานจึงถูกมองเป็นทางออกที่สำคัญ สำหรับประเทศเกษตรกรรวมเช่นเรา ถึงวันนี้ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันมันสำปะหลัง และอ้อย ปรับตัวสูงขึ้นตามลำดับ เพราะมีการนำไปใช้ผลิตเป็นพลังงานทดแทนกันมากขึ้น นอกเหนือจากการที่เคยถูกนำไปใช้ในลักษณะของพืชอาหารหรือใช้ในอุตสาหกรรมเกษตรเพียงด้านเดียว ปัญหาที่ตามมาก็คือ การขาดสมดุลระหว่างความมั่นคงด้านอาหารกับการนำไปใช้ในลักษณะพลังงานทดแทน

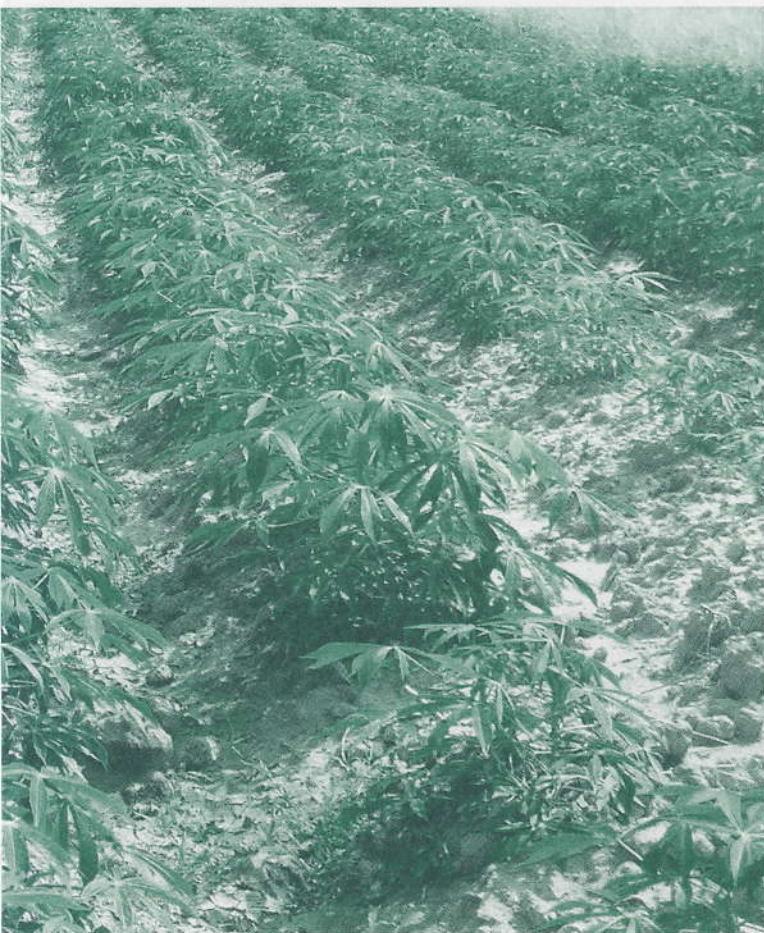
มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตอาหารชั้นสำหรับเลี้ยงสัตว์ เมื่อราคามันสำปะหลังสูงขึ้น ก็ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ต้องรับภาระราคาอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายย่อยในภาคใต้ ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลาได้ศึกษาการปลูกมันสำปะหลังพันธุ์ดี 3 พันธุ์ คือ ระยอง 7

พันธุ์ห้วยบง 60

พันธุ์ระยอง 7

ระยอง 9 ของกรมวิชาการเกษตร และพันธุ์ห้วยบง 60 ของมูลนิธิมันสำปะหลังแห่งประเทศไทย โดยปลูกทดสอบผลผลิตในพื้นที่แปลงทดลองของศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา ผลการทดสอบพบว่า มันสำปะหลังพันธุ์ห้วยบง 60 มีแนวโน้มในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ทดสอบค่อนข้างดี โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 11.4 ตัน/ไร่ พันธุ์ระยอง 7 และ

พันธุ์ระยอง 9

ระยอง 9 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 6.5 และ 6.7 ตัน/ไร่ ตามลำดับ เมื่อเก็บเกี่ยวที่อายุ 12 เดือน ส่วนการเก็บเกี่ยวที่อายุ 18 เดือนพบว่าได้ผลผลิตเฉลี่ย 16.8 9.4 และ 9.7 ตัน/ไร่ ตามลำดับ โดยการปลูกทดสอบครั้งนี้ใช้เทคโนโลยี

ขั้นต่ำ คือใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ เพียงครั้งเดียว จึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำมันสำปะหลังมาปลูกในพื้นที่ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นแหล่งที่มันสำปะหลัง ถูกนำเข้ามาปลูกครั้งแรกในประเทศไทย โดยอาจจะปลูกเป็นพืชแซมระหว่างแถวยางพารา มะพร้าว หรือปลูกในพื้นที่ดินทราย ซึ่งรกร้างว่างเปล่าอันเนื่องจากปลูกพืชอื่น ๆ ไม่ได้ผล

ในปีการเพาะปลูก 2551/2552 นี้ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จะทำแปลงทดสอบการปลูกมันสำปะหลังเพิ่มเติมในพื้นที่แปลงทดลองของศูนย์วิจัย/ศูนย์บริการวิชาการฯ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างเป็นแปลงเรียนรู้การปลูกมันสำปะหลังเป็นพืชวัตถุดิบอาหารสัตว์ทางเลือกของภาคใต้ ทั้งนี้จะได้นำพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 5 มาร่วมปลูกทดสอบเพิ่มเติมด้วย